

AMÉLIE NOTHOMB

Het doorboorde hart

ROMAN

Marie was blij dat ze zo heette. Ze was zielstevreden met haar voornaam, die minder vaak voorkwam dan de mensen dachten. Wanneer ze zei dat ze Marie heette, maakte dat altijd indruk. ‘Marie,’ herhaalden ze dan, opgetogen.

Die naam verklaarde natuurlijk niet alles. Ze wist dat ze knap was. Met haar lange gestalte, haar goede figuur en haar blonde haren, die haar gezicht lieten stralen, had ze veel bekijks. In Parijs zou ze onopgemerkt zijn gebleven, maar ze woonde in een stad die ver genoeg van de hoofdstad lag om geen deel uit te maken van de banlieue. Daar woonde ze al haar hele leven, iedereen kende haar.

Marie was negentien, haar gloriетijd was aangebore-

ken. Er wachtte haar een fantastische toekomst, dat voelde ze gewoon. Ze leerde voor secretaresse, het kon nog alle kanten op – ze moest nu eenmaal iets studeren. Het was 1971. Ruim baan voor de jeugd, hoorde je overal.

De jongeren van haar leeftijd ontmoette ze op feestjes in de stad, ze was altijd van de partij. Als je veel mensen kende, kon je bijna iedere avond uitgaan. Na een rustige kindertijd en een saaie jeugd zou het leven echt beginnen. Nu ben ik aan de beurt, eindelijk begint mijn verhaal, niet dat van mijn ouders of mijn zus. Haar grote zus was vorige zomer getrouwd met een goeie jongen en was intussen al moeder geworden. Marie had haar gefeliciteerd, maar bij zichzelf gedacht: het is uit met de pret, meid!

Ze vond het opwindend om de aandacht te trekken, door de andere meisjes benijd te worden, te dansen tot in de kleine uurtjes, thuis te komen als de zon opkwam en te laat te komen in de les. ‘Marie, je hebt de bloemetjes weer eens flink buitengezet,’ zei de docent telkens met gespeelde ernst. De lelijke eendjes, die altijd op tijd waren, wierpen haar woedende blikken toe. Waarop Marie uitbarstte in die heldere lach van haar.

Als iemand haar had verteld dat tot de jeunesse dorée van een provinciestad behoren geen garantie was voor een grootse toekomst, dan zou ze dat niet hebben geloofd. Niet dat ze iets concreets in gedachten had, ze wist alleen dat er een bijzonder lot voor haar was weg-

gelegd. Wanneer ze 's morgens wakker werd, voelde ze haar hart vol verwachting kloppen. Ze liet zich door dat enthousiasme meeslepen. De nieuwe dag zou gebeurtenissen brengen waar ze nog geen idee van had. Ze hield van dat verwachtingsvolle gevoel.

Als haar medestudentes het over hun toekomst hadden, lachte zij keihard in haar vuistje: trouwen, kinderen, een huis – hoe konden ze daar nou genoeg mee nemen? Wat was het dwaas om je hoop te vertalen in woorden, vooral als het zulke bekrompen woorden betrof? Marie benoemde haar verlangens niet, maar genoot ervan dat ze grenzeloos waren.

Op feestjes vond ze het prettig dat de jongens alleen oog hadden voor haar en zorgde ze ervoor geen voorkeur te laten blijken voor een van hen – zodat ze allemaal doodsbenauwd waren dat de keuze niet op hen zou vallen. Wat was het heerlijk om honderd keer besnuffeld, duizend keer begeerd en nooit geplukt te worden!

Er was één ding dat ze nog veel leuker vond: jaloezie opwekken. Als Marie de blikken vol kwellende afgunst van de meisjes zag, genoot ze zo van hun ellende dat ze er een droge mond van kreeg. Het was meer dan leuk: hun bittere, op haar gevestigde blikken zeiden haar dat dit háár verhaal was, zij speelde de hoofdrol en de anderen ontdekten tot hun verdriet dat ze bijfiguren waren, uitsluitend uitgenodigd op het feest voor de kruimels, aanwezig bij het drama om te sterven door een

verdwaalde kogel, aan een verwonding die niet voor hen was bedoeld.

Het lot zou alleen aandacht hebben voor Marie, en die uitsluiting van derden stemde haar bijzonder vrolijk. Had iemand geprobeerd haar duidelijk te maken dat jaloezie veroorzaken even erg was als jaloers zijn, en dat er geen lelijker gevoel bestond, dan zou ze haar schouders hebben opgehaald. En zolang ze het middelpunt van het dansfeest was, kon ze hen met haar stralende glimlach een rad voor ogen draaien.

De knapste jongen van de stad heette Olivier. De rijzige jongeman, donker als een zuiderling, was de zoon van de apotheker en zou zijn vader opvolgen in de zaak. Aardig, grappig en gedienschtig als hij was, viel hij bij iedereen in de smaak, zowel bij de jongens als bij de meisjes. Dat laatste was Marie niet ontgaan. Ze hoefde haar neus maar te laten zien en klaar was Kees: Olivier werd smoorverliefd op haar. Marie vond het heerlijk dat het hem zo aan te zien was. De kwellende afgunst in de blikken van de meisjes maakte plaats voor haat en daar genoot ze zo van dat ze ervan trilde.

Olivier legde dat trillen verkeerd uit en dacht dat zijn liefde werd beantwoord. Helemaal van de kaart waagde hij zich aan een zoen. Marie wendde haar gezicht niet af, ze volstond ermee een blik opzij te werpen om na te gaan hoe groot hun hekel aan haar was. De zoening voor haar gepaard met een stevige beet van haar demon en daar kreunde ze van.

Het vervolg verliep volgens een honderdduizend jaar oud mechanisme. Marie, die bang was dat het pijn zou doen, vond het gek dat het haar zo weinig deed, behalve dan op het moment dat iedereen hen samen had zien vertrekken. Ze vond het leuk om voor één nacht de rol van meest veelbelovende vrouwelijke actrice te spelen.

Olivier, die buiten zichzelf was van geluk, maakte geen geheim van zijn liefde. Marie straalde nu ze de prima donna was. ‘Wat een leuk stel! Wat passen ze goed bij elkaar!’ zeiden de mensen. Ze was zo gelukkig dat ze zich verliefd waande. De glimlach van haar ouders deed haar minder dan de lelijke trek om de mond van de meisjes van haar leeftijd. Wat was ze blij met de hoofdrol in deze kaskraker!

Zes weken later zong ze een toontje lager. Ze repte zich naar de dokter en die bevestigde haar bange vermoedens. Ontzet vertelde ze het nieuws aan Olivier, die meteen zijn arm om haar heen sloeg.

‘Liefje, dat is geweldig! Trouw met mij!’

Ze barstte in snikken uit.

‘Wil je dat niet?’

‘Jawel,’ zei ze tussen haar tranen door. ‘Maar ik had het liever op een andere manier gezien.’

‘Wat maakt het uit?’ antwoordde hij, terwijl hij haar van blijdschap omhelsde. ‘Als je zoveel van elkaar houdt als wij, krijg je sowieso heel snel kinderen. Waarom wachten?’

‘Ik hoop maar dat de mensen niets vermoeden.’

Hij dacht dat ze zich schaamde en dat vertederde hem: ‘Ze zullen niets vermoeden. Ze hebben allemaal gezien dat we smoorverliefd zijn. We trouwen over twee weken. Dan heb je nog steeds het figuur van een jong meisje.’

Ze zweeg, bij gebrek aan argumenten. Ze schatte dat twee weken te kort was om het indrukwekkende feest te organiseren waar ze van droomde.

Olivier stelde zijn ouders voor een voldongen feit. Hij maakte geen geheim van de reden voor zoveel haast. Beide moeders en vaders waren enthousiast: ‘Nou, jullie hebben er geen gras over laten groeien, jongens! Goed zo, baby’s krijgen doe je beter als je jong bent.’

Shit, dacht Marie, die trots keek in de hoop dat ze zouden denken dat ze gelukkig was.

De bruiloft was zo perfect als maar kon voor een zo snel in elkaar gedraaide trouwerij. Olivier was in zijn schik.

‘Dank je wel, schat. Ik heb altijd een hekel gehad aan die bruiloftsmalen die uren duren en waarbij ooms aanzitten die je nooit eerder hebt gezien. Dankzij jou hebben we een echt huwelijk uit liefde, een eenvoudig diner en een feest met de mensen die ons echt dierbaar zijn,’ zei hij tijdens het dansen.

Op de foto’s zag je een dolgelukkige jongeman en een jonge vrouw met een geforceerde glimlach.

Alle genodigden waren op het bruidspaar gesteld. Daarom speurde Marie tevergeefs naar een afgunstige uitdrukking op hun gezicht, waaruit ze had kunnen afleiden dat dit de mooiste dag van haar leven was. Zij zou de voorkeur hebben gegeven aan een gigantisch bruiloftsfeest met een heleboel jaloerse nieuwsgierigen, roddelende buitenstaanders en lelijke muurbloempjes die begerige blikken wierpen op een bruidsjurk die niet domweg ooit van haar moeder was geweest.

‘Niet te geloven, op jouw leeftijd was ik net zo slank als jij!’ had die uitgeroepen, toen ze zag hoe goed het model van kort na de oorlog haar dochter stond.

Marie vond dat een afschuwelijke opmerking.

Het jonge paar betrok een fraaie stadswoning, niet ver van de apotheek. De kersverse echtgenote had dolgraag meubels uitgezocht, maar vanaf de tweede maand van haar zwangerschap maakte een buitengewone vermoeidheid zich van haar meester. De dokter verzekerde haar dat zoiets wel vaker voorkwam, vooral bij een eerste zwangerschap. Dat het gevoel van uitputting negen maanden bleef, was minder gewoon.

Ze werd alleen wakker om te eten, want ze zag scheel van de honger.

‘Nu kan ik niet meer naar school, wat jammer,’ zei ze tussen twee happen door tegen haar man.

‘Je bent sowieso veel te intelligent om secretaresse te worden,’ antwoordde hij.

Daar keek ze van op. Ze was nooit van plan geweest om secretaresse te worden. Of ze nu voor secretaresse of landbouwkundige studeerde, dat maakte haar niets uit. Wat bedoelde Olivier trouwens met ‘intelligent’? Ze had geen zin om er dieper op in te gaan en ging weer naar bed.

Het had iets duizelingwekkends om naar believen te kunnen slapen. Ze kroop onder de wol en voelde hoe de afgrond van de slaap zich onder haar opende, liet zich erdoor opslokken en had niet eens de tijd om erover na te denken, ze was meteen vertrokken. Als ze niet zo’n eetlust had gehad, zou ze niet eens meer wakker zijn geworden.

Vanaf de tiende week kreeg ze trek in eieren. Wanneer Olivier aan het werk was in de apotheek, belde ze hem op: ‘Maak je zachtgekookte eieren voor me klaar? Zeven minuten laten koken, niet meer en niet minder.’

De jonge echtgenoot liet alles uit zijn handen vallen en ging als de wiedeweerga thuis eieren koken. Die kon hij niet van tevoren klaarmaken, want zachtgekookte eieren garen nog even door als je ze niet meteen opeet. Hij pelde ze voorzichtig en bracht ze haar op bed. Marie werkte ze met ontzettend veel smaak naar binnen, behalve wanneer hij ze per ongeluk zevenenhalve minuut had laten koken – dan schoof ze de eieren van zich af en zei: ‘Dat krijg ik niet naar binnen’ – of zes en een halve minuut – dan sloot ze haar ogen en klaagde dat ze er misselijk van werd.

‘Als je zin krijgt in een eitje, mag je me midden in de nacht wakker maken,’ zei Olivier.

Dat was niet aan dovemansoren gezegd: ze aarzelde geen moment. Zodra de eieren waren weggewerkt, viel ze weer in slaap. Je hoefde geen psycholoog te zijn om te constateren dat ze vluchtte in de slaap, ook al had niemand in haar directe omgeving dat in de gaten. De uiterst zeldzame keren dat Marie niet sliep maar nadenkt, zei ze bij zichzelf: ik ben zwanger, ik ben negentien jaar en mijn jeugd is al voorbij.

Vervolgens opende de afgrond van de slaap zich weer en zonk ze er opgelucht in weg.

Wanneer ze haar eieren at, keek Olivier haar stevast vertederd aan. Soms vroeg hij of de baby schopjes gaf in haar buik. Ze antwoordde van niet. De kleine was heel rustig.

‘Ik denk aldoor aan de baby,’ zei hij.

‘Ik ook.’

Dat was gelogen. Negen maanden lang dacht ze geen seconde aan de baby. En dat was maar goed ook, want als ze dat wel had gedaan, zou ze een hekel aan het kind hebben gekregen. Een instinctieve voorzichtigheid zorgde ervoor dat ze haar zwangerschap beleefde als een langdurige afwezigheid.

‘Denk je dat het een jongen is of een meisje?’ vroeg hij soms.

Dan haalde ze haar schouders op. Wanneer hij voorstelde een naam te kiezen, reageerde ze afwijzend. Hij

respecteerde haar standpunt. De waarheid was dat ze zich nog geen seconde op de baby kon concentreren. Die bleef haar volkomen vreemd.

De bevalling was voor haar een abrupte, onaangename terugkeer naar de realiteit. Toen ze de kleine hoorde huilen, was ze stomverbaasd: er had dus al die tijd een mensje in haar buik gezeten.

‘Het is een meisje, mevrouw,’ zei de vroedvrouw.

Marie voelde niets, geen teleurstelling en geen tevredenheid. Ze wilde maar dat iemand haar vertelde wat ze hoorde te voelen. Ze was moe.

Het kind werd op haar buik gelegd. Ze keek er naar, vroeg zich af welke reactie er van haar werd verwacht. Op dat moment gaven ze Olivier toestemming om naar haar toe te gaan. Hij toonde alle emoties die zij geacht werd te voelen. Ontroerd omhelsde en complimenteerde hij zijn vrouw. Vervolgens nam hij met tranen in de ogen de baby in zijn armen en riep uit: ‘Jij bent het mooiste kind dat ik ooit heb gezien!’

Maries hart stond stil. Olivier toonde haar het gezichtje van het kind.

‘Liefje, kijk eens naar dat meesterwerkje dat je op de wereld hebt gezet!’

Marie verzamelde al haar moed om een blik op haar schepsel te werpen. De baby had een donkere tint en het zwarte haar was één centimeter lang. Ze vertoonde

geen spoor van de rode vlekken die je bij pasgeboren kinderen zo vaak ziet.

‘Ze lijkt wel een vrouwelijke versie van jou,’ zei ze. ‘We zouden haar Olivia moeten noemen.’

‘Niets daarvan! Ze is zo mooi als een godin. Laten we haar Diane noemen,’ besloot de jonge vader.

Marie stemde in met de keuze van haar man, maar haar hart stond opnieuw stil. Olivier legde de baby in haar armen. Ze keek naar haar kind en dacht: nu is het mijn verhaal niet meer, maar het jouwe.

Het was 15 januari 1972. Marie was twintig jaar.